

Dabas liegums «Lubāna mitrājs»

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDE ĪSUMĀ
2020. GADA 12. NOVEMBRIS

Līga Blanka

Dabas aizsardzības plāna izstrādes projekta vadītāja

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Foto autors: Aleksandrs Lebedis

KAS IR DABAS LIEGUMS «LUBĀNA MITRĀJS»?

*Dabas liegums «Lubāna mitrājs» (Lubāna mitrājs) ir īpaši aizsargājama dabas teritorija (ĪADT), **Natura 2000** teritorija un **RAMSAR** mitrājs;*

Kopējā lieguma platība **50 344 ha** un tas dibināts 2009.gadā;

Lubāna mitrājs ir unikāls Eiropas un pasaules nozīmes dabas komplekss ar izcilu nozīmi daudzu īpaši aizsargājamo sugu populāciju un biotopu saglabāšanai;

Lubāna mitrājs izveidots, lai nodrošinātu Latvijas lielākā iekšzemes mitrāju kompleksa vienotu aizsardzību;

Administratīvais iedalījums: **Rēzeknes novada** Nagļu un Gaigalavas pagasts; **Balvu novada** Bērzpils un Krišjāņu pagasts; **Madonas novada** Barkavas un Ošupes pagasts; **Rugāju novada** Lazdukalna un Rugāju pagasts; **Viļānu novada** Dekšāres pagasts; **Varakļānu novada** Varakļānu pagasts; **Lubānas novada** Indrānu pagasts; **Gulbenes novada** Daukstu un Stradu pagasts.

KAS IR DABAS LIEGUMS «LUBĀNA MITRĀJS»?

Lubāna mitrājs ir izveidots, **apvienojot 12 dabas liegumus** – Bērzpils purvu, Īdiņu purvu, Īdeņas un Kvapānu dīķus, Lagažas-Šnitku purvu, Lubānas ieplakas, Lubānas un Sūļagala purvu, Pārabaini, Pededzes lejteci, Salas purvu, Tīrumnieku purvu, Seldžu ozolu audzi un Audīles mežu, papildus iekļaujot Lubāna ezeru un bioloģiski vērtīgas ezeram piegulošas teritorijas;

Lubāna mitrājā ir **sastopami vismaz 26 dažādi Eiropas savienībā īpaši aizsargājami biotopi** – upju palieņu zālāji, augstie purvi, purvaini meži, boreāie meži, melnalkšņu staignāji, zālāju biotopi, parkveida pļavas un ganības u. c.

KAS IR DABAS LIEGUMS «LUBĀNA MITRĀJS»?

Lubāns un tuvējie zivju dīķi ir viena no svarīgākajām caurceļojošo ūdensputnu atpūtas un barošanās vietām Latvijā, kā arī viena no dažām labākajām ligzdošanas vietām tādām pasaulē apdraudētām putnu sugām kā mazais ērglis *Aquila pomarina*, jūras ērglis *Haliaetus albicilla*, mazais gulbis *Cygnus columbianus*, ķikuts *Gallinago media* u. c. Kopumā teritorijā novērotas **224 putnu sugas**, no tām 185 šeit arī ligzdo;

Lubāna ezeram piegulošajā teritorijā izveidoti polderi – meliorācijas sistēmas;

Lubāna krastus ietver **36 km gari** dambji un tas ir vislielākais iedambētais ezers Eiropā.

KAS IR «DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS»?

- Dabas aizsardzības plāns (Plāns) ir teritorijas «apsaimniekošanas plāns», kas nosaka nepieciešamos apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu ilgtermiņa aizsardzību tām dabas vērtībām, kam teritorija ir izveidota.
- Apsaimniekošanas plānā jāietver zinātnisko informāciju par aizsargājamo teritoriju, pamatojumu funkcionālajam zonējumam un jānosaka vienotus visas teritorijas apsaimniekošanas pasākumus, lai sasniegtu tās aizsardzības mērķus.
- Apsaimniekošanas plānā ir jāsaskaņo dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un reģiona ilgtspējīgas attīstības intereses, vienlaikus nodrošinot teritorijas dabas vērtību saglabāšanu un labvēlīgu aizsardzības statusu tām īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, kuru aizsardzības nolūkā šī teritorija ir izveidota.
- **Aizsardzības mērķi nosakāmi, ņemot vērā aizsargājamās dabas teritorijas kā Natura 2000 teritorijas izveides mērķus.**

PLĀNA IZSTRĀDES KĀRTĪBA

- Plāns tiek izstrādāts atbilstoši MK 09.10.2007. noteikumiem Nr.686 «Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību»;
- Plānu izstrādā iesaistot sabiedrību un ieinteresētās puses, dabas vērtību ekspertus, atbildīgās valsts institūcijas;
- Plāna izstrādi kontrolē Dabas aizsardzības pārvalde (DAP) un tās izveidota Uzraudzības grupa kurā tiek iesaistītas dažādas iesaistītās puses:
 - tiek rīkotas vismaz 3 uzraudzības grupas sēdes;
 - sēdes apmeklēt var jebkurš;
 - iekļautas gan valsts institūcijas, gan iedzīvotāju pārstāvis;
- Jāsaņem atzinums no pašvaldībām;
- Jāiesniedz galējai apstiprināšanai DAP, kas to iesniedz apstiprināšanai VARAM ministram
- DA plāns tiks izstrādāts 12 gadu periodam.

DA PLĀNA IZSTRĀDES TERMIŅI

2020.gada jūlijs - 2023.gada maijs

2020.gada novembris	Informatīvā sanāksme (neklātienē 9.-13.novembris)
2021.gada novembris	DA plāna pirmā redakcija
2022.gada oktobris	DA plāna redakcija, ko nodod uz sabiedrisko apspriešanu
2022.gada novembris-februāris	DA plāna sabiedriskā apspriešana, tajā skaitā saskaņošana pašvaldībās
2023.gada maijs	DA plāna gala redakcija

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA PAMATOJUMS

Līdz šim nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns!

- Dabas aizsardzības (DA) plāna uzdevums ir saskaņot dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas, reģiona attīstības un iedzīvotāju intereses tā, lai tiktu saglabātas teritorijas dabas vērtības;
- Nodrošināt Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes dabisko biotopu platību un kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu;
- Teritorijas kultūrvēsturisko vērtības saglabāšana;
- Ainavas daudzveidības saglabāšanu;
- Tūrisma un atpūtas infrastruktūras labiekārtošanu;
- Sabiedrības izglītošana.

IEDZĪVOTĀJU IESAISTES NEPIECIEŠAMĪBA

- Dažādu interešu grupu **kompromisu meklēšana**, lai nodrošinātu ĪADT dabas vērtību pareizu apsaimniekošanu un aizsardzību ilgtermiņā;
- Viedokļu noskaidrošana un apkopošana par ieteicamajiem apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumiem un **iespējām tos realizēt**;
- **Dabas izglītība.** Papildus informācijas sniegšana un atgriezeniskās saites veidošana ar pašvaldībām, zemju īpašniekiem un citiem interesentiem, lai izceltu teritorijas unikalitāti, atsevišķos gadījumos skaidrotu dažādu esošo ierobežojumu mērķi un pamatojumu, apsaimniekošanas pasākumu nepieciešamību.

PALDIES!

Papildus informācija www.enviro.lv :

- institūciju un izstrādātāju sagatavotas video prezentācijas;
- sīkāka informācija par Lubāna mitrāju;
- publiski pieejamie izstrādes procesā esošā plāna dati;
- citu noderīgu informācijas resursu apkopojums.

Jautājumu gadījumā rakstīt uz lubans@enviro.lv vai zvanīt uz mob. 25641455